

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟ
ΡΕΠΟΡΤΑΖ
ΤΗΣ «Ε»

Ιμια ή «Ταύρο» ζητούν οι ΗΠΑ από την Αγκυρα

■ Η Α. ΠΟΔΗΜΑΤΑ
αποκαλύπτει τις προθέ-
σεις Αμερικανών και
Ευρωπαίων εν όψει
της Κρήτης Σελ. 45

«Ράμπο» του ΣΔΟΕ επ' αυτοφώρω για χρηματισμό

■ «Αδιάφθορος»
του ΣΔΟΕ συνελήφθη
στη Λάρισα να χρημα-
τίζεται από Καρδοισιώ-
τη επιχειρηματία και
ανακρίνεται με άκρα
μυστικότητα Ρεπορτάζ
του Α. ΠΟΥΡΜΕΤΑΚΗ
στην ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΞΟΥΣΙΑ (σελ. 30)

ΕΝΤΟΝΗ ΣΕΙΣΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ - ΤΙ ΦΟΒΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

ΞΥΠΝΑ Ο εφριάλτης του ηφραιστειίου στη Νίσυρο

ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ

▲ Ανησυχπητική
έκλυση θείου και
φθορίου από τον
κρατήρα ▲ Ωκεανο-
γραφικό σκάφος
σπεύδει στην
περιοχή ▲ Σε ετοι-
μότητα οι Αρχές

ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΟ ΡΕΠΟΡΤΑΖ του Γ. ΚΕΡΑΜΙΤΖΟΓΛΟΥ στις σελ. 18-19

Οι καλύτερες
φωτογραφίες
από τον κόσμο
των ζώων

Σελ. 16

Επίθεση Οικονόμου σε Σημίτη

■ Το μέλος του
Ε.Γ. ενορχηστρώνει
την αντεπίθεση
της εσωκομματι-
κής αντιπολίτευ-
σης Η ΘΕΣΗ της «Ε»
στη σελ. 3 και ρεπορ-
τάζ στη σελ. 9

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΗΣ Μ. ΔΑΜΑΝΑΚΗ

«Να ξεκαθαρίσει το ΠΑΣΟΚ με τον Αβραμόπουλο»

■ Να σταματήσει η
ανοχή της κυβέρνησης προς
το δήμαρχο, τονίζει στον Λ.
ΚΟΜΙΝΗ ■ Ιδού το σχέδιό
μου για την Αθήνα Σελ. 10-11

■ 5-1 από τη «βασίλισσα»
Real έχασε ο Θρύλος
ΕΝΘΕΤΟ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Πεθαίνοντας
στη Μαδρίτη

40 ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ
εντελώς δωρεάν
ΔΕΛΤΑΡΙΟ Νο 27
23/10/1997

● ΧΑΣΙΣ

Συνελπίθησαν πέντε μαθητές να κάνουν χρήση χασίς έξω από σχολείο. Σελ. 52

ΕΛΛΑΔΑ

● ΑΠ. ΚΟΣΜΑΣ

Σήμερα πιθανότατα η απόφαση του δικαστηρίου για τον παιδοκτόνο. Σελ. 22-51

Εντονη γεωλογική δραστηριότητα παρατηρείται στο ηφαίστειο που βρίσκεται στη Νίσυρο, το οποίο φαίνεται πως «ξυπνά» από το λήθαργο στον οποίο είχε πέσει από το 1888. Γεωλόγοι και ηφαιστειολόγοι μιλούν στην «Ε» για τις ανησυχίες τους και επισημαίνουν τα στοιχεία που έχουν συγκεντρώσει για το φαινόμενο. Είναι όμως κατηγορηματικοί ότι το νησί και οι κάτοικοί του δεν διατρέχουν κανέναν κίνδυνο.

Ζωντανεύει ο εφιαλτής του ηφαιστείου στη Νίσυρο

Εκτεταμένες έρευνες επιστημόνων στην περιοχή - Εντονη η σεισμική δραστηριότητα - Ανησυχία στους κατοίκους

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΡΑΜΙΤΖΟΓΛΟΥ

Η δραστηριότητά του εδώ και δύο χρόνια εκδηλώνεται με δεκάδες σεισμούς που ταρακουνούν κάθε μήνα - από το καλοκαίρι του 1995 - την επιφάνεια του νησιού, με αέρια που εκλύονται από την καλντέρα του ηφαιστείου, με αλλαγή στη θερμοκρασία και με ρωγμές που έχουν προκληθεί σε δεκάδες σπίτια στην κοινότητα Μαντρακίου.

1. Από το Σεπτέμβριο του 1995 και κάθε μήνα σημειώνονται 10-20 σεισμοί 3 έως 5 Ρίχτερ. Μάλιστα στις αρχές του Σεπτεμβρίου είχαμε σεισμική δόνηση μεγέθους 5,3 Ρίχτερ, ενώ περισσότερα από 50 σπίτια στο Μαντράκι έχουν υποστεί ρωγμές και οι κάτοικοι έχουν αρχίσει να ανησυχούν. Οι σεισμοί έχουν υπόκεντρο σε βάθος 5-15 χιλιομέτρων και η περιοχή όπου σημειώνεται η μεγαλύτερη σεισμική δραστηριότητα βρίσκεται στο θαλάσσιο χώρο ανάμεσα στη Νίσυρο, την Κω και τη βραχονησίδα Γυαλί.

2. Στη γήινη επιφάνεια γύρω από την καλντέρα παρατηρείται έκλυση αερίων θείου και φθορίου, και το στοιχείο αυτό αποτελεί μία ακόμα ένδειξη ότι το ηφαίστειο της Νισύρου ξυπνά από το λήθαργο.

3. Η θερμοκρασία στην επιφάνεια του νησιού έχει αυξηθεί, ενώ υπάρχουν και ρηγματώσεις σε πολλά σημεία της επιφάνειας του εδάφους.

«Υπάρχει μία ηφαιστειακή δραστηριότητα στη Νίσυρο και δεν αποκλείεται ύστερα από λίγα χρόνια να έχουμε και έκχυση μάγματος από τον κρατήρα του ηφαιστείου. Οι δεκάδες σεισμοί που καταγράφονται κάθε μήνα, η έκλυση αερίων

και η αύξηση της θερμοκρασίας είναι ενδείξεις που μας οδηγούν σε αυτή τη διαπίστωση» δήλωσε στην «Ε» ο επίκουρος καθηγητής Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Ευθύμιος Λέκκας.

Με τον κ. Λέκκα συμφωνεί και ο καθηγητής Γεωλογίας - Ηφαιστειολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Μιχάλης Φυτίκας.

«Αυτά τα στοιχεία δείχνουν ότι σημειώνεται μία δραστηριότητα που σχετίζεται με το ηφαίστειο που υπάρχει στο νησί, αλλά δεν μπορούμε να γνωρίζουμε το αποτέλεσμα από τώρα. Ίσως να υπάρχει μετακίνηση μάγματος κάτω από το ηφαίστειο, αλλά η λάβα μπορεί να μη βγει προς την επιφάνεια».

Ο κ. Φυτίκας κρούει τον κώδωνα του κινδύνου και για ένα δεύτερο λόγο:

«Δεν έχουν ακόμα εγκατασταθεί μόνιμα στη Νίσυρο όργανα ελέγχου της ηφαιστειακής δραστηριότητας. Οι έρευνες γί-

νονται κατά διαστήματα από γεωλόγους του Γεωδυναμικού Ινστιτούτου και του Οργανισμού Αντισεισμικής Προστασίας. Αν παραμείνει αυτή η κατάσταση, θα εκραγεί το ηφαίστειο και θα το αντιληφθούμε την τελευταία στιγμή».

Πριν από μία εβδομάδα στο νησί του Αιγαίου βρέθηκε ο πρόεδρος του Οργανισμού Αντισεισμικής Προστασίας κ. Δημήτρης Παπανικολάου, ο οποίος με τους συνεργάτες του και τη βοήθεια ενός ωκεανογραφικού σκάφους έκανε έρευνες πάνω στη σεισμική δραστηριότητα στη Νίσυρο. Οι έρευνες περιορίστηκαν στο βυθό του θαλάσσιου χώρου όπου εντοπίζεται το επίκεντρο των σεισμών.

Ο κ. Παπανικολάου δήλωσε στην «Ε» ότι το νησί δεν κινδυνεύει και οι κάτοικοι μπορούν να κοιμούνται ήσυχοι:

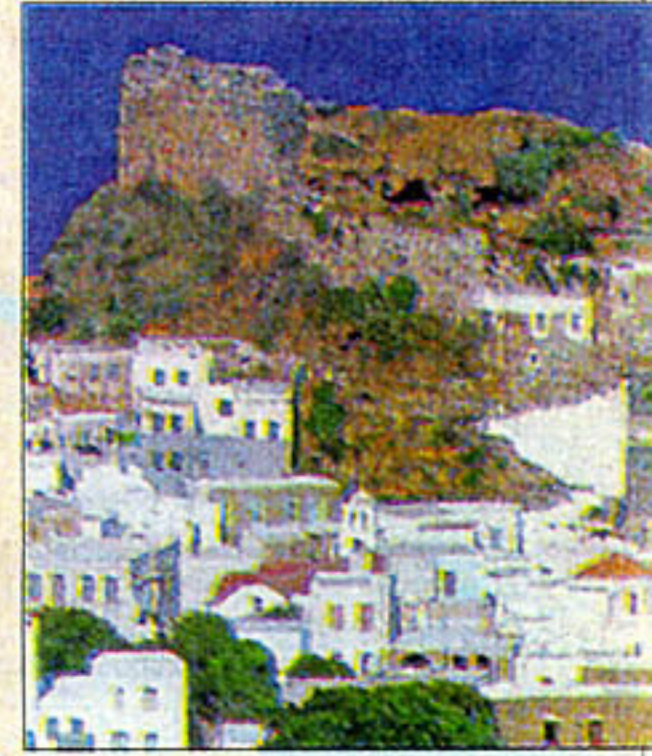
«Τα μέχρι στιγμής αποτελέσματα δείχνουν ότι υπάρχει μία δραστηριότητα, η οποία όμως δεν ξέρουμε ακόμα αν σχετί-

ζεται με το ηφαιστειακό ρήγμα που υπάρχει στη Νίσυρο».

Ο γενικός γραμματέας Πολιτικής Προστασίας κ. Δημήτρης Λαβεντάκης υποστηρίζει από την πλευρά του ότι «οι σεισμοί έχουν σχέση με τεκτονική σύγκλιση των πλακών ανάμεσα στη Νίσυρο και το Γυαλί». Πάντως οι προϊστάμενοι της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας ετοιμάζουν προγράμματα ενημέρωσης των κατοίκων του νησιού του Αιγαίου και διοργανώνουν δημόσια συζήτηση το Σάββατο 1 Νοεμβρίου σε αίθουσα του δήμου Μαντρακίου.

Ο κρατήρας του ηφαιστείου στη Νίσυρο βρίσκεται πάνω στο ηφαιστειακό τόξο του Αιγαίου.

Πόρος

Μέθυνα

Κέα

Κίμωλος

Μήλος

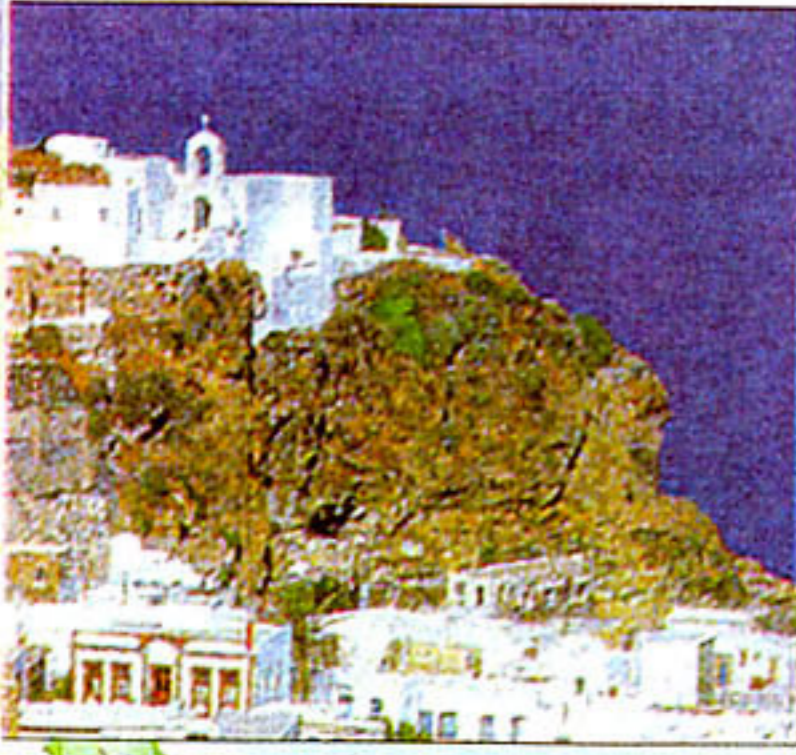
Οι επιστήμονες καθησυχάζουν τους κατοίκους

■ Οι επιστήμονες που παρακολουθούν στενά τη γεωλογική δραστηριότητα στη Νίσυρο δηλώνουν κατηγορηματικά ότι δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή κίνδυνος για φυσική καταστροφή στην επιφάνεια του

νησιού και οι κάτοικοι μπορούν να κοιμούνται ήσυχοι.
 ■ Σύμφωνα με το γεωλόγο του Ινστιτούτου Μεταλλευτικών Ερευνών κ. Γ. Μπουγιουκαλάκη και τους καθηγητές γεωλόγους κ.κ. Λέκκα και Φυτίκα, υπάρχουν 2 λόγοι που καθιστούν αυτή τη στιγμή τα συμπεράσματα μη ανησυχητικά:
 ■ - Ακόμα και αν σημειωθεί μετακίνηση μάγματος από το ηφαίστειο, η λάβα ίσως να μη φτάσει ποτέ στην

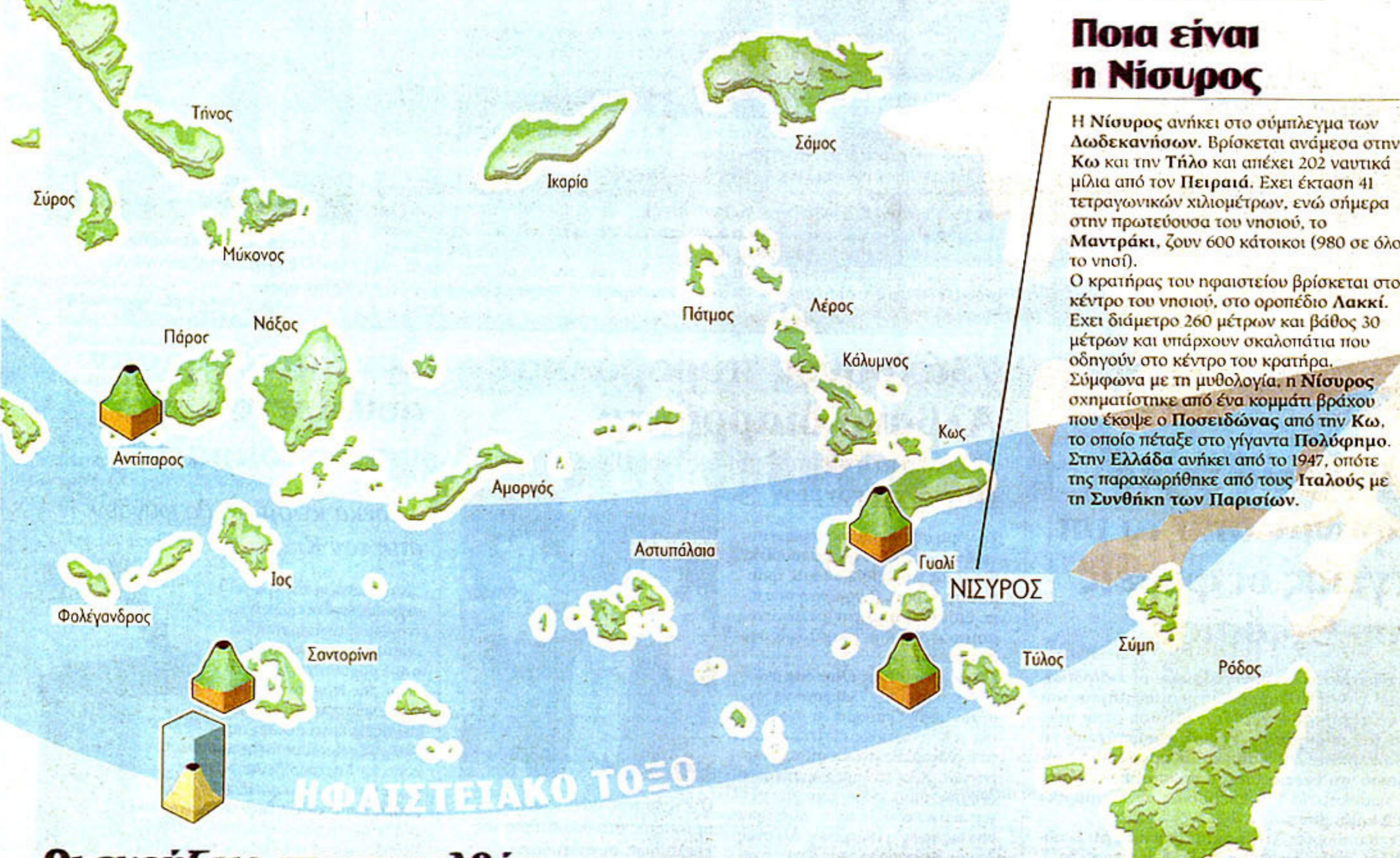
επιφάνεια. Σε αυτή την περίπτωση το μάγμα διεισδύει στα κενά που υπάρχουν ανάμεσα στα πετρώματα κάτω από το ηφαίστειο, αλλά δεν έχει τη δύναμη να μετακινηθεί προς τα πάνω.
 ■ - Πάνω στο ηφαιστειακό τόξο του Αιγαίου βρίσκονται τα νησιά Πόρος, Μέθανα, Μήλος, Κίμωλος, Θήρα, Αντίπαρος, Κως και Νίσυρος. Η τελευταία φορά που σημειώθηκε ενεργοποίηση του ηφαιστειακού τόξου ήταν τον Ιανουάριο του 1950 στη Θήρα,

όταν σχηματίστηκε ένα ηφαιστειογενές δώμα 220 μέτρων ανατολικά του κρατήρα, στον Αγ. Γεώργιο. Από τότε το τόξο είναι ανενεργό.
 ■ Ο πρόεδρος του Γεωδυναμικού Ινστιτούτου του Αστεροσκοπείου Αθηνών κ. Γιώργος Σταυρακάκης δήλωσε στην «Ε»: «Είμαι απόλυτα σίγουρος ότι η σεισμική δραστηριότητα οφείλεται σε ένα τεκτονικό ρήγμα που βρίσκεται κοντά στη Νίσυρο και δεν έχει καμία σχέση με το ηφαίστειο. Μάλιστα το ρήγμα ελέγχεται και ποτεύω ότι δεν θα προκαλέσει μεγάλους σεισμούς».

Δήμαρχος Μαντρακίου: «Πρέπει να μάθουμε τι συμβαίνει»

«Καλό είναι να γίνει αυτή η συζήτηση, για να μάθουμε κι εμείς τι ακριβώς συμβαίνει. Από τη μια, δεκάδες σεισμοί "χτυπούν" το νησί μας και, από την άλλη, μας λένε να μην ανησυχούμε. Απ' ό,τι μου έχουν πει επιστήμονες από το Γεωδυναμικό Ινστιτούτο, η σεισμική δραστηριότητα παρουσιάζει ύφεση μετά το σεισμό 5,3 Ρίχτερ που σημειώθηκε πριν από ενάμιση μήνα στο νησί. Πάντως όλες οι κοινωνικές και οικονομικές δραστηριότητες διεξάγονται κανονικά στη Νίσυρο και το καλοκαίρι που μας πέρασε επισκέφθηκαν το νησί περισσότεροι τουρίστες από ό,τι πέρυσι» μας είπε ο δήμαρχος Μαντρακίου κ. Βασίλης Πάχος.

Ποια είναι η Νίσυρος

Η Νίσυρος ανήκει στο σύμπλεγμα των Δωδεκανήσων. Βρίσκεται ανάμεσα στην Κω και την Τήλο και απέχει 202 ναυτικά μίλια από τον Πειραιά. Έχει έκταση 41 τετραγωνικών χιλιομέτρων, ενώ σήμερα στην πρωτεύουσα του νησιού, το Μαντράκι, ζουν 600 κάτοικοι (980 σε όλο το νησί).
 Ο κρατήρας του ηφαιστείου βρίσκεται στο κέντρο του νησιού, στο οροπέδιο Λακκί. Έχει διάμετρο 260 μέτρων και βάθος 30 μέτρων και υπάρχουν σκαλοπάτια που οδηγούν στο κέντρο του κρατήρα. Σύμφωνα με τη μυθολογία, η Νίσυρος σχηματίστηκε από ένα κομμάτι βράχου που έκοψε ο Ποσειδώνας από την Κω, το οποίο πέταξε στο γίγαντα Πολύφημο. Στην Ελλάδα ανήκει από το 1947, οπότε της παραχωρήθηκε από τους Ιταλούς με τη Συνθήκη των Παρισίων.

Οι εκρήξεις στο παρελθόν

■ Η ηφαιστειακή δραστηριότητα στη Νίσυρο χρονολογείται από τα μέσα του 15ου αιώνα μ.Χ. και τα στοιχεία λαμβάνονται από κείμενα ιστοριογράφων της εποχής.
 1422: Είναι πιθανό να σημειώθηκαν εκτινάξεις ατμών και εκλύσεις θειούχων αερίων.
 1830: Υπήρξαν ισχυρές εκτινάξεις θερμού νερού και εκλύσεις θειούχων αερίων.
 1871: Το ηφαίστειο άρχισε να βράζει. Εκτινάχθηκε ηφαιστειακή σποδός, η οποία κατέστρεψε

οπωροφόρα δέντρα. Η έκρηξη συνοδεύτηκε από σεισμούς.
 1873: Στις 11 και στις 16 Σεπτεμβρίου σημειώθηκαν εκρήξεις και εκτινάχθηκε ηφαιστειακό υλικό, αλμυρό νερό και τέφρα. Επειτα από ισχυρό σεισμό σχηματίστηκε κρατήρας 10 μέτρων.
 1888: Κατά τα τέλη Σεπτεμβρίου εκτινάχθηκε ηφαιστειακό υλικό σε σχήμα κυλίνδρου διαμέτρου 25 μέτρων και λάσπη με ηφαιστειακά λιθάρια, τα οποία συνοδεύονταν από στήλη ατμού.

ΤΟ ΗΦΑΙΣΤΕΙΑΚΟ ΤΟΞΟ

του Αιγαίου σχηματίζεται από τα ηφαίστεια στον Πόρο, τα Μέθανα, τη Μήλο, την Κίμωλο, τη Θήρα, την Αντίπαρο, την Κω και τη Νίσυρο. Το ηφαιστειακό τόξο απέχει 250 χιλιόμετρα από το όριο σύγκλισης της ευρωπαϊκής και αφρικανικής λιθοσφαιρικής πλάκας. Η επικινδυνότητα σε αυτές τις θέσεις είναι μικρή σε σχέση με άλλες ηφαιστειακές ζώνες στον πλανήτη, είναι όμως υπαρκτή.